

بررسی اثر کلونیدین آگونیست گیرنده‌های $\alpha 2$ - و آیدازوکسان آنتاگونیست گیرنده‌های $\alpha 2$ - آدرنژیک بر وابستگی به مرفین در رات

سید مجتبی بنی‌طباء^۱، دکتر حجت‌الله علائی^۲

چکیده

سابقه و هدف: پیشنهاد شده است که سیستم اویپوئیدی احتمالاً با سیستم آدرنژیکی ارتباط دارد، اما تحقیقات کمتری پیرامون کاهش تمایل به اعتیاد توسط داروها صورت گرفته است. در این مطالعه اثرات مرفین با و بدون حضور کلونیدین و آیدازوکسان که به ترتیب آگونیست و آنتاگونیست رسپتورهای $\alpha 2$ - آدرنژیک هستند بر وابستگی به مرفین در موش صحرائی تعیین گردید.

مواد و روش‌ها: تحقیق به روش Experimental و روی تعداد ۳۲ موش و در ۴ گروه شاهد، مرفین، مرفین توام با کلونیدین و مرفین توام با آیدازوکسان انجام گرفت. پس از بیهوش نمودن رات‌ها با کتامین و رامپون و کانول‌گذاری در ورید وداجی با روش خودتزریقی رات‌ها را معتاد کرده و دفعات فشار دادن اهرم در طول قرار گرفتن حیوان در قفس خود تزریقی در تمام دوره اعتیاد در همه گروه‌ها ارزیابی گردید. میزان وابستگی به مرفین با آماره ANOVA مورد قضاوت آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: تفاوت معنی‌داری بین دفعات فشار دادن فعال و غیرفعال اهرم در گروه شاهد دیده نشد. (۲) در گروه‌های آزمون دفعات فشار دادن فعال اهرم به طور معنی‌داری بیش از دفعات فشار دادن اهرم به طور غیرفعال بود. همچنین گروه کلونیدین بیش از گروه شاهد مرفین مصرف کرد و گروه آیدازوکسان بیش از گروه کنترل اهرم را فشار داد ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری و توصیه‌ها: کلونیدین میزان وابستگی به مرفین را کاهش و آیدازوکسان این وابستگی را افزایش می‌دهد. این امکان وجود دارد که اثر تحریکی کلونیدین بر رسپتورهای $\alpha 2$ - آدرنژیک در هسته لوکوس سرلئوس (LC) سبب کاهش وابستگی به مرفین شده باشد. اثر مهار آیدازوکسان بر رسپتورهای $\alpha 2$ - آدرنژیک سبب تحریک رهاسازی نور آدرنالین گشته و احتمالاً تمایل به مصرف مرفین را افزایش می‌دهد.

واژگان کلیدی: مرفین، اعتیاد، رسپتورهای $\alpha 2$ - آدرنژیک، کلونیدین، آیدازوکسان.

۱- دانشگاه علوم پزشکی کاشان، دانشکده پزشکی

۲- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشکده پزشکی